

Bewaar DNA-data voor het nageslacht

Het contrast in Roermond was opvallend. Rondom ons stonden dozen vol eeuwenoude documenten met genealogische aanduidingen. Aan tafel bespraken we de allernieuwste toepassingen uit hippe DNA-labs. Experts uit Nederland en Vlaanderen waren op mijn verzoek uitgenodigd bij de Stichting Edmond Delhougne, het Limburgse instituut voor genealogie en streekgeschiedenis, om over een centrale vraag te discussiëren: hoe kunnen we de dankzij genetica bereikte genealogische doorbraken toekomstbestendig maken, net als het omringende papieren archief?

Deze cruciale vraag wordt zelden gesteld. Tal van genealogen en geïnteresseerden lieten zich al verleiden tot het kopen van een DNA-test om hun genetische afkomst te bepalen of biologische verwanten te vinden. De tests leverden dan ook

'De overheid weet toch al alles over ons'

al heel wat doorbraken op: verre verbanden tussen takken met dezelfde familienaam werden bevestigd daar waar papieren bewijzen ontbraken, of de

naam van een voorheen onbekende biologische voorvader of voormoeder werd onthuld. Maar wat verzekert ons dat deze nieuwe gegevens en inzichten ook voor het nageslacht bewaard blijven?

Als de vraag voor de klant is opgelost, blijven haar of zijn DNA-gegevens meestal gewoon in de databank van het buitenlandse commerciële bedrijf staan. Veel van deze bedrijven veranderen nochtans regelmatig van eigenaar, worden opgeslorpt door multinationals of krijgen nieuwe aandeelhouders wiens nieuwe ideeën [kunnen] botsen met [Europese] regels rond privacy en databeheer. Het lijkt dus erg onzeker dat onze gegevens over enkele decennia nog beschikbaar zullen zijn.

We moeten daarom nadenken over het bewaren van genetische doorbraken voor toekomstige genealogen. Maar hoe? Genetische data bevatten immers heel wat gevoelige informatie. De meningen in Roermond waren sterk verdeeld. Volgens de ene deelnemer moesten alle genetische gegevens direct centraal worden bewaard, want 'de overheid weet toch al alles over ons'. Dit stuitte op heftig protest bij een andere

deelnemer, die vond dat we misschien maar moesten stoppen om genetica voor genealogie te gebruiken: 'Je geeft toch ook niet zomaar je bankkaart aan een vreemde, waarom verspreid je dan wel de meest persoonlijke gegevens over jou en jouw familie?'

Zoals vaak zoeken we een middenweg. Heel wat ideeën en mogelijke initiatieven passeerden de revue. We kunnen in elk geval onze eigen data al duurzaam beheren. Als je ooit een DNA-test hebt gedaan, download dan de ruwe gegevens van de bedrijfswebsites, voor zowel autosomaal DNA, Y-chromosoom als mitochondriaal DNA. Bewaar eveneens regelmatig de lijst van alle (nauwe) verwantschappen, zeker omdat deelnemers hun deelname kunnen terugtrekken of kunnen overlijden.

Vergeet vooral niet je belangrijkste bevindingen te publiceren. Deel liever geen ruwe data of de namen van je Y-chromosomale of mitochondriale haplogroepen. Publiceer wel welke test je hebt gedaan en wanneer, de gebruikte markers/platforms, en de met anderen gedeelde markers en DNA-fragmenten, mits zij toestemming geven. Zo bescherm je je DNA-gegevens tegen misbruik, maar stel je wel het nageslacht in staat onze ontdekkingen te herinterpreteren. Op die manier kunnen toekomstige generaties gebruikmaken van eerdere genealogische inspanningen, net als wij nu profiteren van oude naslagwerken die rijkelijk in onder meer het Roermondse archief beschikbaar zijn.

Maarten Larmuseau

Genetisch genealoog aan de Katholieke Universiteit Leuven en Universiteit Antwerpen

